

بررسی میزان استرس، اضطراب و افسردگی بیماران قبل از آنژیوگرافی عروق کرونر

ناهید جمشیدی^۱، عباس عباسزاده^۲، مجید نجفی کلیانی^۳

۱. دانشجوی دکتری پرستاری، دانشگاه علوم پزشکی شیراز، دانشکده پرستاری و مامایی حضرت فاطمه (س)

۲. دانشیار پرستاری، دانشگاه علوم پزشکی کرمان، دانشکده پرستاری رازی

۳. مربی پرستاری، دانشگاه علوم پزشکی فسا، دانشکده پرستاری

تحقیقات مختلف نشان داده‌اند که بیماری، بستری شدن، مراقبت‌های پیچیده پزشکی و روش‌های تشخیصی تجاربی استرس‌زا برای بیماران بوده و آنان را در معرض استرس‌زاهای متعدد قرار می‌دهد.^۱ اغلب عوامل دخیل در سطح استرس بیماران در ارتباط با آنژیوگرافی شامل تجربه قبلی فرد، درد، اضطراب، محیط ناآشنا و ترس از آنژیوگرافی می‌باشد.^۲ تحقیقات انجام شده بر روی میزان اضطراب قبل از آنژیوگرافی کرونر نشان می‌دهد که بیش از ۸۲ درصد از بیمارانی که تحت انجام این پروسیجر قرار می‌گیرند قبل از انجام آنژیوگرافی دچار ترس و اضطراب به دلیل انجام این پروسیجر و نتایج حاصل از تشخیص بیماری خود می‌شوند.^۲ اضطراب قبل از آنژیوگرافی کرونر یک پدیده اجتناب‌ناپذیر است ولی در صورت افزایش آن به بیش از حد معمول سبب تنش‌های جسمی و روانی بسیار زیادی برای فرد و اثرات سوء قابل ملاحظه‌ای بر قلب وی می‌شود.^{۲،۳}

شناخت سطح استرس، اضطراب و افسردگی بیماران کاندید انجام آنژیوگرافی کرونر به پرستاران و سایر اعضای تیم مراقبتی کمک می‌نماید تا به موقع و به طور موثر این مشکلات بیماران را با استفاده از روش‌های دارویی و غیردارویی کاهش دهند. در مجموع، بالا بودن میزان استرس و اضطراب در این بیماران لزوم توجه بیشتر کادر پرستاری و پزشکی به کاهش استرس و اضطراب و استفاده از مداخلات مناسب به منظور کاهش این مشکلات را نمایان می‌سازد.

References

1. Smeltzer SC, Bare BG, Hinkle JL, editors. Brunner & Suddarth's text book of medical surgical nursing. 11th ed. Philadelphia: Lippincott, William & Wilkins; 2008: 713-729.
2. Uzun S, Vural H, Uzun M and Yokusoglu M. State and trait anxiety levels before coronary angiography. J Clin Nurs 2008; 17(5): 602-607.
3. Beckerman A, Grossman D, Marquez L. Cardiac catheterization: The patients' perspective. Heart Lung 1995; 24(3): 213-219.

با توجه به شیوع بیماری‌های عروق کرونر تست‌های متعددی جهت تشخیص این بیماری‌ها به کار می‌رود. یکی از این روش‌ها آنژیوگرافی می‌باشد که به عنوان یک روش استاندارد قطعی و طلایی جهت تشخیص بیماری‌های عروق کرونر مورد استفاده قرار می‌گیرد.^۱ آنژیوگرافی عروق کرونر علی‌رغم مزایای زیادی که در تشخیص بیماری عروق کرونر دارد، سبب ایجاد مشکلاتی برای بیماران می‌شود.^۲ از آنجایی که به منظور انجام هرگونه مداخله بر روی بیماران آنژیوگرافی کرونری، ابتدا بایستی وضعیت مشکلات روانشناختی (استرس، اضطراب و افسردگی) بیماران تحت مطالعه مشخص شود، این مطالعه مقدماتی با هدف تعیین میزان استرس، اضطراب و افسردگی بیماران قبل از آنژیوگرافی کرونری انجام شد.

طی این مطالعه مقدماتی، سطح استرس، اضطراب و افسردگی ۱۲۸ بیمار کاندید آنژیوگرافی کرونر پس از کسب رضایت آگاهانه با استفاده از پرسشنامه ۲۱ سوالی استرس، اضطراب و افسردگی (DASS-21) مورد سنجش قرار گرفت. روایی و پایایی این ابزار در مطالعات قبلی مورد تایید قرار گرفته است. در این مطالعه پایایی کلی این پرسشنامه با ضریب آلفای کرونباخ ۰/۹۳ به دست آمد. بیماران با دامنه سنی ۲۵ تا ۷۵ سال، عدم سابقه انجام آنژیوگرافی قبلی، عدم اختلال سطح هوشیاری و اختلال روانی شناخته شده (سابقه اختلال اضطرابی و افسردگی بر اساس گزارش بیمار) وارد مطالعه شدند.

میانگین سنی بیماران $53/23 \pm 9/51$ سال بود. نتایج به دست آمده از این مطالعه مقدماتی نشان داد که ۱۲۵ نفر (۹۷/۶٪) از بیماران آنژیوگرافی کرونر دارای استرس (۴۰/۶) درصد استرس متوسط و ۵۷ درصد استرس شدید، ۸۵ نفر (۶۶/۴٪) دارای اضطراب (۵۵/۵) درصد اضطراب متوسط و ۱۰/۹ درصد اضطراب شدید) و ۲۶ نفر (۲۰/۳٪) دارای افسردگی هستند. بین سطح اضطراب و استرس بیماران با جنسیت آن‌ها ارتباط معنی‌داری از نظر آماری یافت شد ($p=0/001$). هم‌چنین بین وضعیت تاهل بیماران با سطح استرس آن‌ها تفاوت معنی‌داری از نظر آماری یافت شد ($p=0/001$).